

Antimobbestrategi – herunder strategi mod digital mobning

Fællesskab for trivsel – forudsætning for læring og udvikling

Trivsel og læring er hinandens forudsætninger. På Viby Skole arbejder vi bevidst med at skabe et godt læringsmiljø og en høj grad af trivsel.

På den baggrund har vi på Viby Skole defineret 3 værdier, der danner grundlag for skolens udvikling og de samværsregler, vi som skole udarbejder over de kommende år sammen med skolens elever, skolebestyrelsen og medarbejderne. Værdierne er:

- Fællesskab, fordi det er i det forpligtende fællesskab, vi samarbejder om alles tryghed, trivsel og læring
- Nysgerrighed, fordi at deltage i et fællesskab kræver nysgerrighed om hinandens perspektiver og forudsætninger og
- Deltagelse, fordi alle elever er skolens elever.

Mobning er et problem, der vedrører os alle, både elever, forældre, personale og ledelse, og som skal løses i fællesskab. Alle har et ansvar for og del i denne indsats. Vi ønsker med denne strategi at kunne gribe rettidigt ind, så vi forebygger og stopper mobning.

Vi har som mål at fremme åbenhed og styrke børnenes forudsætninger for at indgå i forpligtende fællesskaber for derigennem at skabe sammenhold. Vi ønsker at være et fællesskab, der ikke giver grobund for mobning. Derfor arbejder vi løbende og forebyggende med vores elevers trivsel, personalets kompetencer og et forpligtende forældresamarbejde. Vi ønsker at kunne spotte mobning tidligt både i analoge og digitale fællesskaber.

Vores indsats kræver opbakning. Det forebyggende arbejde er en løbende proces i hverdagen, som udspringer fra skolens værdiregelsæt. Det er ikke først, når tingene går skævt, at der skal gøres en indsats. Derfor er det afgørende, at forældrene inddrages rettidigt både i det almindelige arbejde med elevernes trivsel, men også, når vi kan se, at et fællesskab ikke fungerer optimalt. Vi har på denne måde alle et ansvar for det forpligtende fællesskab, som eleverne er en del af.

Sådan forstår vi mobning

Det kan ofte være svært at skelne mellem drillerier, konflikter og mobning. Vi forstår begreberne på følgende måde:

Drillerier kan være at lave sjov med nogen eller genere nogen, fordi man selv synes, at det er sjovt. Men det er ikke sikkert, at den, som bliver drillet, synes, at det er sjovt. Drilleri kan være gensidigt og opstår mere spontant og tilfældigt end mobning, som er kendetegnet ved systematikken. Drillerier kan være hårde, men hensigten er ikke udelukkelse fra fællesskabet. Alle oplever drilleri, og alle prøver at drille. På den måde er drilleri ikke usundt, det må blot ikke blive konstant. Vi forstår således drillerier som en del af dannelsen af det sociale fællesskab og den enkelte, der bl.a. kan tjene til at udvikle elevernes sociale kompetencer og definere sunde fællesskaber.

Konflikter er i sit udgangspunkt hverken onde eller gode, men et fælles grundvilkår. Konflikter er uoverensstemmelser, der handler om noget konkret, - en sag. Konflikter giver spændinger i og mellem mennesker. I en konflikt er der aktiv handling fra begge sider, i mobning er der oftest kun aktiv handling fra én side. Konflikter er en del af livet og hører med til dannelse, udvikling og forandring, fordi det er bl.a. gennem konflikter, vi lærer om tolerance ift. andres behov og perspektiver. Selv om de kan være ubehagelige, er de ikke til at komme udenom. I konflikter er der aldrig kun én sandhed – der er oplevelser og følelser, som kan være forskellige for parterne i konflikten. Det er centralt, at vi får hjælp til at nedtrappe og løse konflikter, når vi ikke kan selv.

Mobning er systematiske handlinger, der får den konsekvens, at en person (i nogle tilfælde flere personer) bliver udstødt fra fællesskabet på et sted, hvor denne person er tvunget til at opholde sig, f.eks. i skolen eller en social sammenhæng, som opleves som en forudsætning for at være en del af fællesskabet. Mobning kan være direkte og forfølgende eller indirekte og udelukkende.

Det er ikke altid, at mobning udspringer af en bevidst handling. Mobning kan være et signal om, at der er en ubalance i et fællesskab, der kan være kendetegnet ved utryghed, som påvirker de sociale relationer negativt. Frygten for selv at blive det næste offer, kan sætte empati ud af funktion og blive drivkraft til at deltage i eller undlade at forhindre mobning. Fællesskabets medlemmer bliver en del af et udstøelsesmønster for selv at høre til og "overleve" i det. Fællesskabets omdrejningspunkt bliver selve udstødelsen.

Den nyeste mobbeforskning viser, at klimaet i klassen og de sociale dynamikker er afgørende for, om mobning udvikler sig. Mobning sker i utrygge fællesskaber og bliver til gennem sociale processer og opstår oftest i kulturer, der er kendetegnet ved lav tolerance. På den måde kan der opstå uhensigtsmæssige mønstre, der kan karakteriseres som lav fællesskabsfølelse og en meget snæver opfattelse af, hvad der er rigtigt eller forkert. Derfor forebygges og håndteres mobning mest effektivt ved at styrke fællesskabet, hvor børnenes/de unges samarbejde og trivsel understøttes, og hvor alle har mulighed for at deltage aktivt.

Derfor skal en indsats mod mobning også være rettet mod hele grupper – børn, forældre og pædagoger/lærere. Med disse "briller" på ser vi altså ikke det enkelte barn, som "ejer" af problemet – og problemstillingen bliver dermed mere kompleks, da det kommer til at handle om at identificere uhensigtsmæssige mønstre i gruppen.

Ved mistanke eller tilfælde af mobning skal de professionelle altid undersøge det nærmere og tage hånd om det med det samme! Mobning rammer ikke kun enkelte elever. Mobning rammer hele klassen.

Digital mobning kan foregå døgnet rundt, og der er ikke noget "fristed". Den/de, som det går ud over, kan aldrig vide sig sikker og har aldrig fred. Dem, der mobber, kan være anonyme, og der kan herske stor usikkerhed om, hvem afsender er. Digital mobning kan foregå i lukkede grupper, der ofte er usynlige for voksne - også selvom adgangen til sociale medier, chatgrupper i spil og lignende gives af forældrene. Dermed kan det være svært at konstatere, at der foregår mobning, selvom vi ved, at konflikterne og mobningen kan tages med i skolen og ind i det fysiske fællesskab.

Kropssproget mangler i den digitale verden, så hårde ord kan føles ekstra sårende. Skriftsproget har begrænsninger, som forsøges elimineret med smileys og emojis, som let kan misforstås. Konflikter på nettet eskalerer hurtigere, end de gør, når man står ansigt til ansigt, idet

almindelige fysiske stopsignaler ikke er til stede. Man tør være grovere mod hinanden og udelukker fra fællesskaber, bruger krænkende sprog og trusler, og deler billeder og videoer på forskellige digitale medier.

Den magtubalance, der ofte sker i et fællesskab, når der foregår mobning, forstærkes i mange tilfælde i det digitale rum, hvor børn og unge er til stede uden voksne.

Sådan forebygger vi mobning

For at komme mobning til livs er det nødvendigt med en forebyggende indsats. Det forebyggende trivselsarbejde kan beskrives i to dele, som i praksis fletter sig ind i hinanden. Det er dels vores daglige pædagogiske proces om at skabe gode børnefællesskaber og dels en række faste tiltag både analogt og digitalt, som er beskrevet i bilagene 1 og 2.

Viby Skoles elever deltager i den årlige nationale trivselsmåling, og den kan være med til at give et fingerpeg om, hvad der skal være omdrejningspunkt i arbejdet med at skabe god trivsel. Dertil indgår Viby Skole i et forløb om implementering af Skolestyrkens systematiske arbejde med elevtrivsel i skoleåret 2026/2027, der herefter gøres til en permanent og indlejret del af den måde, hvorpå vi som skole systematisk arbejder med elevtrivsel og forebygger mistrivsel. I det daglige pædagogiske arbejde arbejder vi kontinuerligt med at være opmærksomme på, hvordan vores børn og klasser trives. Dette arbejde kan for eksempel være:

- At tage en samtale med et barn, der har behov for det
- At holde pige- og drengemøder
- At bistå med konstruktiv konflikthåndtering
- At lave gode grupper og evt. faste bord-pladser, hvor børnene kan være trygge/få øje på nye relationer m.m.
- At lave makkerpar, der styrker faglige eller sociale mikrofællesskaber
- At lave frikvarTERSordninger, hvor børnene i definerede perioder eller pauser skal lave fælles lege eller være i bestemte legegrupper
- Afholdelse af klassens tid, når der opstår aktuelle behov og tale om fx digital etik, klassens trivsel og sociale liv, klasseregler m.m.
- At arrangere ture, arrangementer, aktiviteter og turneringer, der fremmer klassens fællesskab og det at være sammen om "det fælles tredje".
- Flex- og featureuger og andet samarbejde på tværs af årgange og klasser
- At arrangere klassefester og forældrearrangementer
- At samarbejde tæt og være i dialog med enkelte forældre, klasseråd og hele forældregruppen omkring klassens trivsel og sociale liv og inddrage forældrene i trivselsarbejdet
- SFO'ens fællesskabsfremmende aktiviteter, som hockey- og fodboldturnering, stikbold m.m.
- Pædagogernes aktive deltagelse i børnenes leg i SFO'en.
- Samarbejde med SSP
- Gennemførelse af undersøgelser på klassetrivsel.dk som led i arbejdet med elevtrivsel på skolen
- Gennem vores løbende kommunikation til forældrene om skolens fællesskab jf. skolens kommunikationsprincip

- Gennem forældrenes understøttelse af de forpligtende fællesskaber ved at arrangere legegrupper

Indsatser fra skolens ressourcepersoner/vejledere

Hvis en klasse, gruppe eller enkelte elever trives dårligt, eller hvis der er mistanke om mobning i en klasse, er det muligt at få assistance fra skolens vejledere. Vejledernes overordnede opgave er i samarbejde med lærere, pædagoger, ledelse og forældre at styrke trivslen og fagligheden i klasser og hos enkelte børn gennem en koordineret vejledningsindsats. Der er fokus på det enkelte barns adfærd, kontaktformer samt deres personlige, sociale og faglige trivsel. Indsatsen kan foregå på flere forskellige niveauer - det kan være forbyggende, som akut-indsats, som længerevarende støtte og som udviklingsarbejde. Assistancen kan gives på forskellige måder, for eksempel i form af rådgivning, supervision og/eller sparring.

Hvad gør vi, når vi får mistanke om problemer med det psykiske undervisningsmiljø?

Alle elever, forældre, pædagoger, lærere og ledere, der har mistanke eller kendskab til, at mobning eller lignende finder sted, er forpligtigede til at tage kontakt til klasseteamet eller skolens ledelse jf. skolens kommunikationsprincip. Al henvendelse tages alvorligt. Dette gælder mobning mellem børnene samt eventuel mobning mellem lærer og elev. Klasselæreren/klasse teamet undersøger hurtigst muligt og vurderer, om der er tale om en konflikt, drilleri eller mobning.

Hvis der er bekymring for mobning eller lignende problemer med det psykiske undervisningsmiljø - herunder også digital mobning - undersøger klasselæreren (-ne) mobbeproblematikken i samarbejde med ledelsen og evt. klassens øvrige medarbejdere yderligere med henblik på at afdække relationer, kultur og mønstre i klassens sociale liv. Undersøgelsen inddrager klassen som samlet helhed og ikke kun, om enkelte elever mobbes. Dette er en konsekvens af det fællesskabsorienterede mobbesyn.

Undersøgelsen kan foregå på forskellige måder:

- Elevsamtaler/gruppe samtaler
- Skriftlig klasse trivselsundersøgelse
- Sociogram
- Dialog med forældre
- Og øvrige metoder, der kan bidrage til at afdække situationen.

Det overordnede mål ved enten samtale eller skriftlige undersøgelser er at afdække elevernes oplevelser af:

- Egen trivsel i klassen
- Egen sociale position og rolle.
- Hvad der foregår mellem eleverne. Er der nogen, som man er bekymret for?
- Evt. forslag til videre handling

Undersøgelsesfasen varer 2-3 dage jf. næste afsnit.

Hvad gør vi, når vi konstaterer problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende?

Hvis der konstateres mobning eller lignende arbejder klasseteamet og ledelsen med handlingsplanen til håndtering af mobning. Handlingsplanen skal være udarbejdet senest 10 arbejdsdage efter, at der er modtaget oplysning om problemerne. Ledelsen vurderer i samarbejde med klasseteamet, hvorvidt skolen bør iværksætte midlertidige foranstaltninger for akut at gribe ind over for de konstaterede problemer frem mod, at handlingsplanen iværksættes. Arbejdet falder i 4 faser:

- Undersøgelsesfasen, varer max 2-3 dage. Skolen vurderer om der er tale om mobning eller lignende
- Planlægningsfasen, skolen udarbejder en handlingsplan og vurderer behovet for straks-foranstaltninger
- Omvæltningsfasen, varer 2-4 uger. Handlingsplanen gennemføres og evalueres mhp. om der skal udarbejdes revideret plan
- Opfølgningsfasen, når problemerne med undervisningsmiljøet er ophørt og der arbejdes forebyggende i klassen

Skolen udarbejder en tids- og procesplan for arbejdet med afsæt i den skabelon, som fremgår af bilag 3.

Skolen informerer de berørte elever og forældre om indholdet af handlingsplanen og om eventuelle midlertidige foranstaltninger.

Klagevejledning

Elever og forældre kan klage til Den Nationale Klageinstans mod Mobning, hvis de oplever, at skolen ikke overholder rammer og krav i undervisningsmiljøloven

Der kan klages:

- Hvis skolen ikke har foretaget de midlertidige foranstaltninger, der er nødvendige for at standse mobningen frem til iværksættelse af handlingsplanen
- Hvis skolen ikke har udarbejdet eller gennemført den vedtagne handlingsplan på baggrund af en henvendelse om mobning, eller at handlingsplanen ikke er tilstrækkelig til at løse problemet
- Hvis skolen ikke har informeret de berørte elever/forældre om, hvilke tiltag de har vedtaget
- Hvis skolen ikke har en antimobbestrategi (herunder en strategi for håndtering af digital mobning), eller hvis den eksisterende antimobbestrategi ikke er egnet til formålet

Sådan klager du

Hvis du som forælder til et barn er utilfreds med skolens vurdering eller håndtering af en mobbesituation, har du mulighed for at klage.

Bemærk: Det er en god ide, at du først har gjort skolen opmærksom på situationen - og været i dialog med skolen, inden du klager.

Når du klager, skal du beskrive, hvad du klager over og hvorfor du klager. Du kan klage skriftligt eller mundtligt.

Klagebehandlingen:

- Klagebehandlingen vil føre til, at du/dit barn enten får medhold, delvist medhold eller ikke medhold.
- Du/dit barn har altid mulighed for at trække klagen tilbage. Fx hvis skolen finder en løsning, der virker, eller hvis problemet af andre årsager er stoppet.
- Du/dit barn kan i visse tilfælde opleve at få afvist klagen, uden den er behandlet. Fx hvis du ikke har del i forældremyndigheden, eller hvis dit barn ikke længere går på skolen.